

Østre Toten kommune

Sakspapir

Saksgang - styrer, råd og utvalg:	Møtedato	Saknr
Utvalg for samfunnsutvikling - (SAM)	16.03.2022	026/22
Kommunestyret - (KST)		

Avgjøres av:	Journal-ID: 2021025773
Saksbehandler: Espen Granberg Johnsen	Arkiv:

Opphevelse av Lokal forskrift om bruk av vannskuter på Mjøsa

Vedlegg:

Nr:	Tittel
1605185	VEDLEGG - Forslag til endringsforskrift
1605186	VEDLEGG - Forslag til ny forskrift

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret legger forslag om å oppheve deler av «Forskrift for bruk av vannscootere i vassdrag, Østre Toten kommune, Oppland», ut på høring jf. forvaltningsloven § 37. Høringsfristen er 4 uker.

Kort innledning:

Kommunedirektøren tilrår overfor kommunestyret å sende på høring at deler av «Forskrift for bruk av vannscootere i vassdrag, Østre Toten kommune, Oppland» oppheves. Dette gjelder for Mjøsa. Forskriften foreslås videreført for øvrige vann i Østre Toten.

Ved å sende saken på høring nå, vil kommunestyret kunne ta endelig stilling til om lokal forskrift skal oppheves eller videreføres helt eller delvis i forkant av årets sommersesong.

Dette er en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 60/21.

Saksopplysninger:

Østre Toten kommune har egen forskrift som trådte i kraft 24/8 1996. Denne forskriften gir et totalforbud mot bruk av vannskuter i kommunen. Eidsvold kommune har likelydende forskrift.

For Østre Toten kommune er forbudet hjemlet i motorferdselloven fordi vi bare har innsjøer og elver i kommunen. Dersom Østre Toten kommune ikke hadde hatt egen forskrift som omhandlet vannskuter, ville lovverket om motorferdsel i utmark og vassdrag, fritids- og

småbåter og fartsbegrensning etter havne- og farvannsloven være gjeldende for kommunen. Dette er det lovverket som gjelder for de kommunene rundt Mjøsa, som ikke har egne forskrifter.

Hvis det skal utarbeides egen forskrift for kommunene rundt Mjøsa, som omhandler fartsbegrensninger på Mjøsa, må den hjemles i havne- og farvannslovens § 8 i henhold til forskrift om fartsgrenser på sjøen, jf. § 1 siste ledd.

Det kan være egne regler for naturvernområder som gjelder i tillegg til nevnte regelverk. For Østre Toten vil dette være aktuelt i Totenvika naturreservat (Sundvika). Hersjøen har egen forskrift om motorferdsel.

Det er politiet, eller andre med politimyndighet (f.eks. Statens naturoppsyn), som håndhever lovverket og har myndighet til å stoppe ulovlig aktivitet. Politiet er de som kan ilegge straff. Når en forskrift skal oppheves må det lages en forskrift som opphever hele eller deler av eksisterende forskrift fra et gitt tidspunkt. Som ved en ny forskrift er det kommunestyret som endelig godkjenner. Vannskuterforskriften i Østre Toten gjelder for hele kommunen. Ved endring av denne kan man oppheve forskriften for hele kommunen eller for enkelte vann og vassdrag som er større enn 2 kvadratkilometer.

Etter forvaltningsloven § 37 andre ledd skal *«Offentlige og private institusjoner og organisasjoner for de erverv, fag eller interessegrupper som forskriftene skal gjelde eller gjelder for eller hvis interesser særlig berøres, skal gis anledning til å uttale seg før forskriften blir utferdiget, endret eller opphevet» (vår utheving).*

Vurdering:

Det er strenge regler for bruk av vannskuter i Norge. Disse inkluderer aktsom ferdsel, båtførerbevis og flytevest.

Kjøring med vannskuter reguleres i utgangspunktet av de alminnelige reglene om fartøy. Regler om aktsom ferdsel, avstand til badende og fartsbestemmelser i sjø gjelder for førere av vannskutere på lik linje med førere av andre fartøy.

For alle førere av vannskutere gjelder følgende regler:

- Fører av vannskuter skal utvise forsiktighet og avpasse farten etter forholdene.
- Vannskutere som passerer innenfor en avstand av 50 meter fra steder hvor bading pågår, skal ikke gå med større fart enn 5 knop.
- Alle brukere av vannskutere skal være iført flytevest.
- Har vannskuteren mer enn 10 hk må føreren være fylt 16 år.
- Har vannskuteren mer enn 25 hk, skal førere født 1. januar 1980 eller senere ha båtførerbevis.

I tillegg har flere kommuner innført lokale forskrifter som regulerer bruk av vannskuter i eget sjøområde. Dette er tilfelle for Østre Toten kommune. Flere kommuner har også fastsatt lokale fartsgrenser i eget sjøområde. Slike fartsgrenser gjelder for alle typer fartøy, også for vannskuter. Enkelte nasjonalparker, landskapsvernområder og lignende har dessuten også lokale regler om bruk av vannskutere og lignende fartøy.

Ny havne- og farvannslov trådte i kraft 1. januar 2020. Etter den nye loven kan det gis egne regler om ferdsel med fritidsfartøy, eller det kan gis egne regler spesifikt for ferdsel med vannskuter. Kommunene kan gi slike regler i eget sjøområde, mens departementet kan gi slike regler i hele

farvannet. Det er imidlertid ikke gitt slike regler etter den nye havne- og farvannsloven.

Lov om fritids- og småbåter (småbåtloven) omhandler bruk av vannskutere og liknende mindre fartøyer i §40. I §40, 3. ledd sies det at «Departementet kan i forskrift gi nærmere regler for bruk av fartøyer som nevnt i første ledd (*vannskutere og liknende motordrevne mindre fartøy, vår utheving*), herunder bestemme at bruk av slike fartøyer av hensyn til miljø eller sikkerhet ikke er tillatt i en bestemt avstand fra land, i verneområder og i en bestemt avstand fra verneområder. Departementet kan bestemme at det for avgrensede områder likevel er tillatt med organisert vannskuterkjøring i forbindelse med trening og konkurranse innenfor forbudsområder fastsatt i medhold av første punktum.»

1. januar i år ble gjort gjeldende ny forskrift om fartsgrenser på sjøen. Denne gjelder også på Mjøsa. I en avstand på 50 m fra badeplasser, merkebøyer ol. er høyeste tillatte hastighet 5 knop. Ekstra hensyn kan forskriftsfestes ved steder med spesielle hensyn (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2021-04-19-1214>).

Kommunestyret har vedtatt at det innen 2022-sesongen skal legges frem egen sak med målsetting å harmonisere bestemmelsene om bruk av vannskuter i Østre Toten med øvrige kommuner rundt Mjøsa. En slik harmonisering vil kunne gi en enhetlig praktisering for bruk av vannskuter mellom kommunene langs Mjøsa, og kunne oppfattes som lettere å forholde seg til både for innbyggere, besøkende, for politiet, kommunen og andre aktuelle myndigheter.

I konklusjonen i sak 60/21 framgikk det at for 2022 og senere må det avklares i god tid hva som er ønsket lovverk. Dersom egen forskrift ikke er aktuell, er det sentralt lovverk, motorferdselloven, småbåtloven og havne- og farvannsloven med forskrifter, som blir gjeldende for Østre Toten kommune.

Det var ønskelig med tilbakemelding på hvordan kommunestyret ønsket at det skulle arbeides mot eventuell endring av regelverket rundt bruk av vannskuter ol.

Følgende alternativ ble skissert:

- et eget regelverk for kommunene rundt Mjøsa, for bruk av vannskuter på Mjøsa
- harmonisering av regelverk for all motorferdsel på Mjøsa gjennom felles forskrift
- egen forskrift for fartsbegrensninger på Mjøsa for alle fartøy i kommunene rundt Mjøsa
- oppheve lokal vannskuterforskrift og ha sentralt lovverk som gjeldende, likt flertallet av kommunene rundt Mjøsa
- endring av dagens regelverk ved delvis eller full opphevelse av gjeldende forskrift
- beholde dagens lovverk med egen forskrift

Kommunestyret fattet slikt vedtak:

1. Gjeldende bestemmelser om bruk av vannskuter i Østre Toten tas til orientering.

2. Kommunedirektøren bes innen 2022-sesongen legge frem egen sak med målsetting å harmonisere bestemmelsene om bruk av vannskuter i Østre Toten med øvrige kommuner rundt Mjøsa.

Kommunedirektøren har tatt initiativ til en felles prosess for kommunene rundt Mjøsa for å se om det er grunnlag for egne lokale bestemmelser/regler/forskrift. Dette vil ta noe tid, og det er ikke realistisk at en slik prosess vil kunne resultere i et felles regelverk/felles bestemmelser/felles forskrift

for sesongen 2022.

Som det ble opplyst om i sak 60/21 er et arbeid med et felles regelverk gjennom lokal forskrift for alle kommunene rundt Mjøsa et omfattende arbeid, og vil kreve mer tid enn ved endring kun for Østre Toten.

Alle kommunene har respondert på forespørselen om hvorvidt en bør gå videre med et arbeid for å eventuelt utarbeide en felles forskrift

I første omgang vil kommunedirektøren ta initiativ til at kommunene møtes for å drøfte problemstillingen, og eventuelt enes om en prosess for hvordan det jobbes videre. Det er ønskelig at Statsforvalteren tar en sentral koordinerende rolle i dette arbeidet.

Dersom det er grunnlag for en felles lokal forskrift for alle kommunene som grenser til Mjøsa, vil kommunedirektøren komme tilbake med egen sak om dette.

5 av de 7 kommunene som grenser til Mjøsa følger i dag gjeldende nasjonalt lovverk når det gjelder bruk av vannskuter. Eidsvoll og Østre Toten kommuner har i tillegg egen forskrift om forbud mot bruk av vannskuter.

Det vil gjøre det lettere for brukere av Mjøsa i Østre Toten og tilgrensende kommuner om lov- og regelverket er mest mulig likt.

Dette taler for at dagens forskrift bør oppheves for bruk av vannskuter på Mjøsa i Østre Toten kommune.

Alternativt kan dagens forskrift videreføres og at framlegg om harmoniserte bestemmelser legges fram på et senere tidspunkt, når det eventuelt er oppnådd enighet om dette kommunene imellom. Begrunnelsen for at gjeldende forskrift videreføres vil være den samme i dag, som da forskriften ble vedtatt.

Høsten 2021 ble det satt ned en kommisjon, fra sentralt hold, med mål om å se på hele lovverket for motorferdsel i utmark for eventuelt å gjøre endringer av lovverket. Arbeidet kan ende opp i en liberalisering av lovverket sammenliknet med slik det er i dag, at kommunene gis økt lokal myndighet. Lovverket kan videreføres på samme nivå som nå eller det kan komme forslag om innstramminger generelt eller på enkelte områder. Dette er et arbeid en ikke vet hvor vil ende og hva som blir resultatet. En kunne ha unnlatt å gjøre noe for å harmonisere regelverket for Mjøsa på bakgrunn av dette arbeidet, men det er ikke i tråd med oppdraget fra kommunestyret. Resultatet av gjennomgangen av motorferdselloverket vil ikke komme før etter at en avklaring for sesongen 2022 for Østre Toten kommune må være klar. Kommunedirektøren ser det derfor uhensiktsmessig å vurdere og konkludere ut fra noe en ikke har formening om sluttresultatet på.

Kommunedirektøren mener at det er fornuftig for kommunen i denne omgang å vurdere at gjeldende forskrift videreføres for alle vann utenom Mjøsa. En økt bruk av motorisert ferdsel på våre små vann, 2 kvadratkilometer eller mindre, kan være til skade for brukerne, nærområdene og vannene selv. For livet i og rundt vannet kan det være skadelig med mer ferdsel og spesielt motorisert, forurensning som bl.a. støy, drivstoff, søppel og ferdselen i seg selv. Noen vann har sårbare naturmiljø i, ved og i nærområdet til vannet som ikke tåler belastningen eller merbelastningen en motorferdsel gir. Hytteiere og andre fritidsbrukere vil kunne oppleve mer forurensning ved f.eks. støy og ferdsel.

Konklusjon:

Kommunedirektøren mener den eneste reelle muligheten som finnes for å harmonisere bestemmelsene om bruk av vannskuter i Østre Toten med de øvrige kommunene fra 2022-

sesongen er at lokal forskrift oppheves for Mjøsa, og at bruk av vannskuter på Mjøsa innenfor kommunens grenser er underlagt det samme nasjonale lovverket som gjelder for de øvrige kommunene som grenser til Mjøsa, med unntak av Eidsvoll, som har egen forskrift – likelydende med Østre Totens gjeldende forskrift. Kommunedirektøren mener gjeldende forskrift bør videreføres for øvrige vann i Østre Toten kommune.

Kommunedirektøren foreslår at kommunestyret legger et slikt forslag ut på høring, med 4 ukers høringsfrist.

16.03.2022 Utvalg for samfunnsutvikling - (SAM)

Behandling i møte:

Avstemning:

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

SAM- 026/22Vedtak:

1. Kommunestyret legger forslag om å oppheve deler av «Forskrift for bruk av vannscootere i vassdrag, Østre Toten kommune, Oppland», ut på høring jf. forvaltningsloven § 37. Høringsfristen er 4 uker.